МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Львівський національний університет імені Івана Франка

факультет іноземних мов

Затверджено

на засіданні кафедри німецької філології
факультету іноземних мов
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 12 від 23 червня 2023 р.)

В.о. завідувача кафедри

доц. Петращук Н.Є.

Силабус з навчальної дисципліни

Граматичні асиметрії. Трансформація при перекладі

Освітній ступінь	**магістр**
Галузь знань	**03 Гуманітарні науки**
Спеціальність	**035 Філологія**
Спеціалізація	**035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька**
ОПП	**німецька та англійська мови і літератури (переклад включно)**

Львів – 2023

Силабус курсу «Граматичні асиметрії. Трансформація при перекладі»

2023/2024 навчального року

Назва курсу	Граматичні асиметрії. Трансформація при перекладі
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет іноземних мов, кафедра німецької філології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 035 Філологія Спеціалізація 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Прізвище, ім'я, по батькові	**Котовські Галина Федорівна**
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри німецької філології Львівського національного університет імені І. Франка
Місце роботи	Львівський національний університет імені І. Франка, кафедра німецької філології
Електронна адреса	Halyna.Kotowski@lnu.edu.ua
Сторінка викладача	http://lingua.lnu.edu.ua/employee/kotovski-halyna-fedorivna

КОНСУЛЬТАЦІЇ

Час	Вівторок, 13.30-14.50
Місце	Львівський національний університет імені І. Франка, кафедра німецької філології (м. Львів, вул. Університетська, 1, каб. 427)

ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Сторінка курсу	http://lingua.lnu.edu.ua/course/teorhramatyka-2
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Граматичні асиметрії. Трансформація при перекладі» є вибірковою дисципліною із спеціальності 035 Філологія для освітньої програми ОС «магістр», яка викладається в 1 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та завдання курсу	**Мета курсу:** дати порівняльну характеристику граматичної будови німецької та української мов, підготувати основу для набуття студентами теоретичних і практичних умінь та навичок у сфері перекладу. **Завдання** навчальної дисципліни: • ознайомити студентів із явищем граматичної асиметрії німецької та української мов;

	• поглибити теоретичні знання магістрів з типології морфологічних систем німецької та української мов • сформувати навички перекладу з німецької мови на українську; • розвивати навички перекладу з української мови на німецьку.
Література для вивчення дисципліни	***Основна*** 1. Горпинич В. О..Морфологія української мови, підручник. - К: Видавничий центр Академія, 2004. 335 с. 2. Німецько-українські мовні паралелі / За ред. Ю. О. Жлуктенка.— К.: Вища шк., 1977. 3. Перекладознавство (німецько-український напрям): підручник/ Т. Р. Кияк, А. М. Науменко, О. Д. Огуй. – К.: Видавничо-поліграфічний. центр "Київський університет", 2008. 544 с. 4. Helbig G., Buscha J. Deutsche Grammatik. — Verlag Enzyklopädie, 1989. 735 S. 5. Duden, Grammatik der deutschen Sprache, 1998. 912 S. 6. Lalajan N.S., Podvoiska O.V. Vergleichende Grammatik der deutschen und ukrainischen Sprache. – Winnyzja: Nova knyha, 2013. 224 S. 7. Duden, Satz-und Korrekturanweisungen, 1996. 271 S. **Додаткова** 8. Артемчук Г. І., Назарук П. М. Порівняльна типологія німецької та української мов. — К.: Вища шк., 1988. 22 с. 9. Євгененко Д. А., Білоус О. М. Практична граматика німецької мови. — Вінниця: Нова кн., 2002. 401 с. 10. Кусько К. Я., Тимошник О. М. Контрастивна лінгвістика: проблеми, завдання, прикладна орієнтація / Іноземна філологія. — 1995.— Вип. 96. — С. 75-86. 11. Нариси з контрастивної лінгвістики. — К., 1979. 193 с. 12. Український правопис. — К.: Наук. думка, 2003. 235 с. 13. Чередниченко О., Коваль Ю. Теорія і практика перекладу. — К., 1995. 320 с. 14. Duden, Rechtschreibung der deutschen Sprache, 1998. 910 S. 15. Duden, Richtiges und gutes Deutsch, 2011.

Тривалість курсу	Один семестр (1)
Обсяг курсу	Загальна кількість годин – 90. 32 годин аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 58 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	**Загальні компетентності (ЗК):** **ЗК1.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово **ЗК3.** Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. **ЗК4.** Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. **ЗК5.** Здатність працювати в команді та автономно. **ЗК6.** Здатність спілкуватися іноземною мовою. **ЗК8.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. **Фахові компетентності (ФК):** **ФК4.**Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямах і школах. **ФК4.**Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів. **ФК4.**Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань. **ФК4.**Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату. **ФК4.**Здатність вільно володіти методологічними засадами дослідження лінгвальних об’єктів на різних рівнях мовної структури. **ФК4.**Здатність застосовувати знання й уміння, необхідні для створення повного й адекватного письмового та усного перекладу текстів різних жанрів та стилів. **Програмні результати навчання (ПРН):** **ПРН1.**Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення. **ПРН3.**Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі. **ПРН9.**Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

	ПРН10.Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації). У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен ***знати***: • граматичну будову німецької та української мов, міжмовні морфологічні розбіжності, що проявляються у різному наборі граматичних категорій, у відмінній функціональній характеристиці граматичних форм, особливостях семантики та у відмінному частотному навантаженні морфологічних категорій У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен ***вміти***: • проводити порівняльний аналіз граматичних категорій німецької та української мов, виявляти паралелі і розбіжності у граматичній будові дох мов, у випадку міжмовних граматичних асиметрій використовувати методи морфологічно-категорійних трансформацій (перестановки, заміни, вилучення, комплексної трансформації)
Формат курсу	Очний
Теми	* СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль	Залік
Пререквізити	Ця філологічна дисципліна спирається на низку дисциплін з практики та теорії сучасної німецької та української мов, а саме теоретичної граматики німецької мови, на знання студентів нормативної граматики німецької та української мов.
Форми організації навчання	Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації, тестування, написання рефератів
Методи навчання	Пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, метод проблемного викладення матеріалу, дослідницький метод.
Необхідне обладнання	Проектор і ноутбук

ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів, які отримують студенти	Аудиторна робота – 40 балів Модульні контрольні роботи – 20 балів (2х10) Самостійна робота – 40 балів Залік оформляється шляхом сумування одержаних студентом балів за усі види навчальної діяльності. Підсумкова максимальна кількість балів – 100.
Критерії оцінювання	Підсумкове оцінювання навчальних досягнень студентів у формі заліку враховує результати аудиторної роботи, самостійної роботи та 2 модульних (контрольних) робіт, які

<table>
<tr><td></td><td>містять завдання до лекційного курсу, практичних занять та тем для самостійного опрацювання.</td></tr>
<tr><td>Політика виставлення балів</td><td>Крім перерахованих вище видів навчальної діяльності при підсумковому оцінюванні враховується також присутність на заняттях, запізнення, активність студента під час практичного заняття. Недопустимим є користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов’язаних з навчанням. Також неприйнятним є списування, плагіат, несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</td></tr>
<tr><td>Шкала оцінювання: національна та ECTS</td><td>
<table>
<tr><th>Кількість балів</th><th>Оцінка ECTS</th><th>Визначення</th><th>Залік</th></tr>
<tr><td>100 - 90</td><td>A</td><td>Відмінно</td><td>Зараховано</td></tr>
<tr><td>89 - 81</td><td>B</td><td>Дуже добре</td><td>Зараховано</td></tr>
<tr><td>80 - 71</td><td>C</td><td>Добре</td><td>Зараховано</td></tr>
<tr><td>70 - 61</td><td>D</td><td>Задовільно</td><td>Зараховано</td></tr>
<tr><td>60 - 51</td><td>E</td><td>Достатньо</td><td>Зараховано</td></tr>
<tr><td>21 - 50</td><td>FX</td><td>Недостатньо</td><td>Не зараховано (з можливістю повторного складання)</td></tr>
<tr><td>0 - 20</td><td>F</td><td>Незадовільно</td><td>Не зараховано (з обов’язковим повторним вивченням дисципліни)</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Студентам на замітку</td><td>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Всі студенти повинні відвідувати усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов’язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.
Література. Література, яка надається викладачем, використовується студентами виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Також вітається використання студентами іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.
Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</td></tr>
<tr><td>Опитування</td><td>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
</table>

ПЕРЕЛІК КОНТРОЛЬНИХ ПИТАНЬ З КУРСУ:

1. Der Platz der kontrastiven Linguistik unter den typologischen Disziplinen.
2. Sprachliche Universalien. Das Phänomen der grammatischen Asymmetrie.
3. Der deutsche Artikel und die Mittel seiner Übertragung in die ukrainische Sprache.
4. Vergleichende Merkmale des Adjektivs im Deutschen und Ukrainischen.
5. Vergleichende Merkmale des Pronomens, seine Kategorien im Deutschen und Ukrainischen.
6. Vergleichende Merkmale des Verbs, seine Kategorien im Deutschen und Ukrainischen.
7. Typologie der syntaktischen Systeme im Deutschen und Ukrainischen.

СХЕМА КУРСУ

2023/2024 н.р., семестр 1

Тиждень /Дата	Тема, план, тези	Форма діяльності	Література	Завдання, год.	Термін виконання
	Змістовий модуль 1. **Контрастивні дослідження морфологічних систем. Явище граматичної асиметрії.**				
	Тема 1. Місце контрастивної лінгвістики серед типологічних дисциплін.	лекція	Основна: **2**, с. 3-5; **3,** с. 41-62.	Місце контрастивної лінгвістики серед типологічних дисциплін. (7 год.)	
	Місце контрастивної лінгвістики серед типологічних дисциплін.	практичне заняття			
	Тема 2. Мовні універсалії. Явище граматичної асиметрії.	лекція	Основна: **3**, с. 36 - 41; **8,** с. 3 – 19.	Мовні універсалії. Явище граматичної асиметрії. (7 год.)	
	Мовні універсалії. Явище граматичної асиметрії.	практичне заняття			
	Тема 3. Німецький артикль та засоби його передавання в українській мові.	лекція	Основна: **2**, с. 64-113; **3,** с. 194 -202; **5,** 602 -665; **6**, с. 69 – 86;	Німецький артикль та засоби його передавання в українській мові. (7 год.)	
	Німецький артикль та засоби його передавання в українській мові.	практичне заняття			

	Змістовий модуль 2. Зіставний аналіз морфологічних категорій німецької та української мов. Методи морфологічно-категорійних трансформацій.				
	Тема 4. Порівняльна характеристика прикметника в німецькій та українській мовах.	лекція	Основна: **2**, с. 134-149; **3,** с. 211 -216; **4,** 275 – 286**; 6,** с.86 -98	Порівняльна характеристика прикметника в німецькій та українській мовах. (9 год.)	
	Порівняльна характеристика прикметника в німецькій та українській мовах.	практичне заняття			
	Тема 5. Порівняльна характеристика займенника, його категорії в німецькій та українській мовах.	лекція	**2**, с. 113-344; **3**, с. 202 - 211; **6**, с. 100 - 112.	Порівняльна характеристика займенника, його категорії в німецькій та українській мовах.. (9 год.)	
	Порівняльна характеристика займенника, його категорії в німецькій та українській мовах.	практичне заняття			
	Тема 6. Порівняльна характеристика дієслова, його категорії в німецькій та українській мовах.	лекція	**2,** с. 149 -168; **3,** с.219 - 248; **6,** с. 42 -69	Порівняльна характеристика дієслова, його категорії в німецькій та українській мовах. (9 год.)	
	Порівняльна характеристика дієслова, його категорії в німецькій та українській мовах.	практичне заняття			
	Тема 7. Типологія синтаксичних систем в німецькій та українській мовах.	лекція	Основна: **2,** 168 – 223; **3,** 293 – 307; **6,** с. 114 – 130.		
	Типологія синтаксичних систем в німецькій та українській мовах.	практичне заняття		Порівняльна характеристика дієслова, його категорії в німецькій та українській мовах.(10 год)	